

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve RS

RAZVOJ AGENCIJE IN NJENIH PRISTOJNOSTI

AKOS

Julij 2017

Kazalo vsebine

1	Uvod	1
2	Nastanek in razvoj agencije	2
	1977 – RADIJSKA NADZORNA POSTAJA V JERUZALEMU	2
	1991 – REPUBLIŠKA UPRAVA ZA TELEKOMUNIKACIJE (RUT)	2
	1994 - UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA TELEKOMUNIKACIJE (URST)	2
	2001 – AGENCIJA ZA TELEKOMUNIKACIJE IN RADIODIFUZIJO REPUBLIKE SLOVENIJE (ATR)	3
	2002 – AGENCIJA ZA TELEKOMUNIKACIJE, RADIODIFUZIJO IN POŠTO REPUBLIKE SLOVENIJE (ATRP)	4
	2004 – AGENCIJA ZA POŠTO IN ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE REPUBLIKE SLOVENIJE (APEK)	4
	2014 – AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA OMREŽJA IN STORITVE REPUBLIKE SLOVENIJE (AKOS)	4
	VODENJE AGENCIJE OD NJENE USTANOVITVE DO DANES	5
3	Agencija 40. let po vzpostavitvi prve radijske nadzorne postaje	6
	POSLANSTVO IN TEMELJNI CILJI	7
	ORGANIZIRANOST AGENCIJE	8
4	Stik z nami	10

1 Uvod

V letu 2017 mineva 40 let od vzpostavitve prve radijske nadzorne postaje v Sloveniji in s tem začetka nadzora uporabe radiofrekvenčnega spektra ter 16 let od ustanovitve agencije kot neodvisnega regulatornega organa elektronskih komunikacij.

Sredi leta 1977, 20 let po začetku televizijskega oddajanja v Sloveniji, je bila na pohodu tedaj nova tehnologija – barvna televizija. Prve oddaje v barvah je v zgodnjih 70. letih prejšnjega stoletja začela oddajati TV Koper – Capodistria, leta 1978 pa so si gledalci, če so že imeli barvni televizijski sprejemnik, lahko ogledali prvi televizijski dnevnik v barvah. Danes si ni mogoče predstavljati življenja brez sodobnih komunikacijskih naprav (pametnih mobilnih telefonov, tablic, prenosnikov, igralni konzol, multimedijskih predvajalnikov...) in storitev (interneta, elektronske pošte, mobilne telefonije in prenosa podatkov...). Moderne komunikacijske storitve so po eni strani generator rasti, hkrati pa tudi ključni spodbujevalec razvoja drugih sektorjev vse bolj digitaliziranega gospodarstva. Verjetno si leta 1977 nihče ni znal predstavljati vseh razsežnosti razvoja elektronskih komunikacij, ki se je zgodil v samo 40. letih, kot je denimo dolga aktivna doba posameznika. Je pa že tedaj obstajalo zavedanje o pomembnosti razvoja elektronskih komunikacij ter potencialu in posledično nujnosti upravljanja uporabe omejene naravne dobrine – radiofrekvenčnega spektra.

Poleti leta 1977 je pod okriljem Zvezne uprave za radijske zveze v Jeruzalemu začela delovati prva radijska nadzorna postaja v Sloveniji. Začetek nadzora radiofrekvenčnega spektra je tudi začetek razvoja enega o temeljnih področjih dela današnje agencije. Vse do leta 2001 je bilo upravljanje radiofrekvenčnega spektra ter telekomunikacijskih naprav in sistemov eno od področij dela različnih uprav znotraj ministrstev. 21. julija 2001 je bila kot prvi samostojen in neodvisen nacionalni regulator elektronskih komunikacij ustanovljena Agencija za telekomunikacije in radiodifuzijo Republike Slovenije (ATR), zaradi česar je 21. julij dan agencije. Skozi leta je agencija dobivala nove pristojnosti in povsem nova področja dela.

Danes je Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije neodvisen regulatorni organ, ki deluje na 5 področjih: telekomunikacije, radiofrekvenčni spekter, elektronski mediji, poštna storitve ter železniški promet.

Agencija ureja in nadzira trg elektronskih komunikacij, upravlja ter nadzira radiofrekvenčni spekter v Sloveniji, opravlja naloge na področju radijskih in televizijskih dejavnosti, ureja ter nadzira trg poštnih storitev in storitev železniškega prometa v Sloveniji.

Hiter razvoj tehnologij in posledično digitalizacija prinašata nove izzive tudi za agencijo. Glavni tehnološki preboj je pričakovati na področju širokopasovnih mobilnih elektronskih komunikacij, ki s prihajajočo tehnologijo 5G predstavlja bodočo tehnološko platformo. Ta naj bi močno pospešila razvoj »pametnih« tehnologij in postala gonilo avtomatizacije industrije (t. i. industrija 4.0), avtomatiziranega prometa, pametnih mest, pametnega doma, pametnih zgradb in podobno. Spremembe, ki se napovedujejo, ustvarjajo možnosti za visoke cilje agencije in celotne družbe, po drugi strani pa ustvarjajo tudi pasti in nevarnosti. Regulacija bo zato morala biti odprta za spremembe, a hkrati učinkovita, odgovorna in oprta na znanje.

2 Nastanek in razvoj agencije

Prva pravna prednica Agencije za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije je bila ustanovljena 21. julija 2001. Tedaj je z združitvijo Uprave RS za telekomunikacije (URST) ter Sveta za radiodifuzijo (SRDF) nastala samostojna in neodvisna Agencija za telekomunikacije in radiodifuzijo RS (ATR).

Prva radijska nadzorna postaja leta 1977

1991 – REPUBLIŠKA UPRAVA ZA TELEKOMUNIKACIJE (RUT)

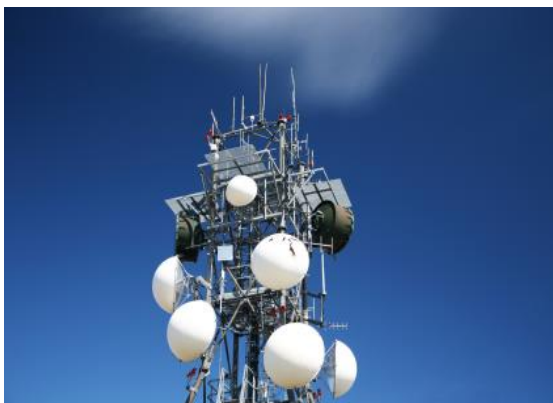
Z Ustavnim zakonom za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije, ki je bil sprejet 25. 6. 1991 in je začel veljati isti dan, je bila kot ena temeljnih institucij samostojne države ustanovljena Republiška uprava za telekomunikacije (RUT). Delovala je v sestavu tedanjega Ministrstva za promet in zveze. Glavne pristojnosti RUT so se nanašale na področja upravljanja in nadzora radiofrekvenčnega spektra, telekomunikacijskih sistemov in naprav ter urejanja telekomunikacijskih storitev.

1994 - UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA TELEKOMUNIKACIJE (URST)

Republiška uprava za telekomunikacije se je leta 1994 preimenovala v Upravo RS za telekomunikacije (URST), pri tem pa je zadržala dotedanja področja dela, pristojnosti in organizacijsko obliko. URST je še vedno deloval v sestavi ministrstva.

1977 – RADIJSKA NADZORNA POSTAJA V JERUZALEMU

Vendar pa začetki agencije segajo v leto 1977, ko je bila pod okriljem tedanje Zvezne uprave za radijske zveze (Savezna uprava za radio veze - SURV) v Jeruzalemu postavljena prva radijska nadzorna postaja v Sloveniji. Nadzorno postajo na vrhu gričevja v Jeruzalemu, so začeli graditi leta 1976, delovati pa je začela poleti naslednje leto. Prvega februarja 1977 je bila zaposlena prva oseba. To je bil diplomirani inženir elektrotehnike Zvonimir Makovec, čigar naloga je bila vzpostaviti nadzorno postajo oziroma postaviti antenski stolp in kupiti ustrezno merilno opremo ter začeti z nadzorom radiofrekvenčnega spektra v Sloveniji ter v drugih bližnjih predelih tedanje države.

2001 – AGENCIJA ZA TELEKOMUNIKACIJE IN RADIODIFUZIJO REPUBLIKE SLOVENIJE (ATR)

Z združitvijo Uprave RS za telekomunikacije (URST) ter Sveta za radiodifuzijo (SRDF), je nastala Agencija za telekomunikacije in radiodifuzijo RS (ATR). Agencija je bila ustanovljena kot neodvisen nacionalni regulatorni organ, kar pomeni, da od leta 2001 ni več v sestavi ministrstev in se tudi ne financira neposredno iz proračuna države, temveč z dajatvami zavezancev. Poleg organizacijskih sprememb, ki vključujejo tudi samostojne podporne službe, je agencija pridobila nova področja dela in nove pristojnosti. Poleg upravljanja in nadzora radiofrekvenčnega spektra, telekomunikacijskih sistemov in naprav ter urejanja telekomunikacijskih storitev je pridobila dodatne pristojnosti s področja regulacije elektronskih medijev, postala je akreditacijski organ za elektronski podpis, pridobila je tudi pristojnosti na področju varstva končnih uporabnikov.

Širile pa so se tudi pristojnosti in naloge agencije znotraj že obstoječih področji dela. Zaradi približevanja Slovenije Evropski uniji ter razvoja novih tehnologij se je začela spreminjati regulacija telekomunikacij, ki je iz izvajanja tehnične regulative prešla v urejanje pogojev za razvoj konkurenčnega telekomunikacijskega trga v prid uporabnikom storitev. Prva agencija je imela 37 zaposlenih.

USTANOVLJENA AGENCIJA ZA TELEKOMUNIKACIJE IN RADIODIFUZIJO RS

STA/21. 7. 2001/ Z današnjim dnem začne veljati sklep o ustanovitvi Agencije za telekomunikacije in radiodifuzijo Republike Slovenije, ki ga je na četrtkovi seji sprejela vlada. Agencija je neodvisna organizacija, ki je na podlagi zakona o telekomunikacijah zadolžena za urejanje in nadzor nad delovanjem telekomunikacijskega trga ter za upravljanje in nadzor nad radiofrekvenčnim spektrom Slovenije. Agencija bo opravljala tudi določene naloge na področju radijskih in televizijskih dejavnosti, ki jih določa zakon o medijih, na osnovi zakona o elektronskem poslovanju in elektronskem podpisu pa bo agencija opravljala nalogo akreditacijskega organa za elektronski podpis.

IMENOVANJE DIREKTORJA AGENCIJE ZA TELEKOMUNIKACIJE IN RADIODIFUZIJO RS

Dnevnik/ 13. 9. 2001/ Na razpis za direktorja agencije se je sicer prijavilo 11 kandidatov oz. kandidatki, ki so v svojih ponudbah predložili življenjepis ter programe razvoja in dela agencije. Po skrbnem pregledu predloženih ponudb je minister za informacijsko družbo, dr. Pavel Gantar menil, da je Nikolaj Simič primerna oseba, tako po svojem strokovnem znanju in delu, kot tudi oseba, ki nima konflikta interesov in bo kot taka lahko dejansko vzpostavila enega izmed bistvenih postavk delovanja nove agencije kot regulatornega organa, to je neodvisnost delovanja.

2002 – AGENCIJA ZA TELEKOMUNIKACIJE, RADIODIFUZIJO IN POŠTO REPUBLIKE SLOVENIJE (ATRP)

Junija 2002 je tedanja agencija dobila nove pristojnosti. Zato se je preoblikovala v Agencijo za telekomunikacije, radiodifuzijo in pošto RS (ATRP), ki je takrat zaposlovala 51 ljudi. Kot pove že tedanje ime agencije, je postala še regulatorni organ za področje poštne storitve, ki vse od tedaj skrbi, da v podobnih okoliščinah ni diskriminacije med izvajalci in uporabniki poštne storitve ter da imajo uporabniki kakovostne, zanesljive in cenovno dostopne poštne storitve.

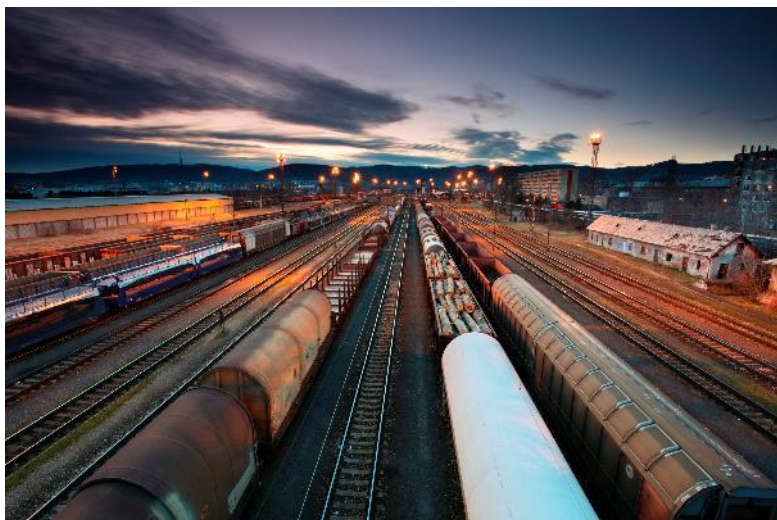
2004 – AGENCIJA ZA POŠTO IN ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE REPUBLIKE SLOVENIJE (APEK)

S preoblikovanjem predhodnice je bila julija 2004 ustanovljena Agencija za pošto in elektronske komunikacije RS (APEK). Do avgusta leta 2011 je bila agencija pristojna za

regulacijo predhodno navedenih področij, ki so se zaradi hitrega tehnološkega razvoja in posledično razvoja regulacije širila, v letu 2011 pa je agencija pridobila pristojnosti še na področju regulacije storitev v tovornem in potniškem železniškem prometu. Z novimi pristojnostmi sta bila z Ministrstva za promet na agencijo prerazporejena dva zaposlena. Poleg tega je s sprejetjem Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah (ZAvMS) konec leta 2011 agencija postala pristojna še za regulacijo in inšpekcijski nadzor teh storitev.

2014 – AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA OMREŽJA IN STORITVE REPUBLIKE SLOVENIJE (AKOS)

Januarja 2014 se je agencija preimenovala v Agencijo za komunikacijska omrežja in storitve RS (AKOS). Sprememba imena je bila posledica spremenjene zakonske ureditve in je prilagodila ime agencije že pridobljenim novim

pristojnostim na področju storitev v železniškem prometu. S spremembo statuta aprila 2014 je agencija spremenila tudi svojo notranjo organiziranost, ki velja še danes.

VODENJE AGENCIJE OD NJENE USTANOVITVE DO DANES

Funkcijo direktorja ali vršilca dolžnosti direktorja je od nastanka agencije leta 2001 do danes opravljalo 8 ljudi.

Ime	Funkcija	Trajanje
Marko Cuk	v. d. direktorja	julij 2001 - oktober 2001
Nikolaj Simič	direktor	oktober 2001 - januar 2005
Tomaž Simonič	v. d. direktorja	februar 2005 - januar 2006
	direktor	januar 2006 - november 2009
Dušan Schuster	v. d. direktorja	november 2009 - maj 2010
Miha Krišelj	v. d. direktorja	maj 2010 - maj 2011
Mark Pohar	v. d. direktorja	maj 2011 - oktober 2011
Franc Dolenc	direktor	oktober 2011 - oktober 2016
Tanja Muha	v. d. direktorja	od oktobra 2016

V času nastanka agencij oziroma preoblikovanja Uprave RS za telekomunikacije (URST) v Agencijo za telekomunikacije in radiodifuzijo RS (ATR) je bil kot vršilec dolžnosti direktorja na čelu institucije dotedanji direktor URST Marko Cuk. Trenutno agencijo vodi vršilka dolžnosti direktorja Tanja Muha.

Zaposleni na agenciji v času njene ustanovitve leta 2001

3 Agencija 40. let po vzpostavitvi prve radijske nadzorne postaje

Agencija danes zaposluje 91 ljudi in opravlja regulatorne naloge na 5 temeljnih področjih: telekomunikacije, radiofrekvenčni spekter, elektronski mediji, poštna storitve ter železniški promet.

Radijska nadzorna postaja v Jeruzalemu je ena od 2 naseljenih radijskih nadzornih postaj, vse skupaj pa agencija vzdržuje in redno posodablja 12 stacionarnih nadzornih postaj. Dodatno ima še 3 specializirana merilna vozila, ki delujejo kot mobilne nadzorne postaje. Vsa oprema je povezana v omrežje, ki zaposlenim strokovnjakom omogoča nadzor radijskega spektra na daljavo.

Zaposleni na obisku v Jeruzalemu ob 40. letnici postavitve prve radijske nadzorne postaje, marec 2017

Na vseh področjih je agencija vpeta v mednarodno okolje. Sodeluje v telesih mednarodnih organizacij, kot so Mednarodna telekomunikacijska zveza (ITU), Svetovna poštna zveza, OECD; sodeluje v odborih in skupinah v okviru Evropske komisije ter združenj regulatorjev, kot so združenje evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije BEREC, skupina evropskih regulatorjev za področje avdiovizualnih medijskih storitev ERGA, evropsko združenje regulatorjev za poštna storitve EGRP in združenje regulatorjev v železniškem prometu IRG-Rail. Dobre odnose ima tudi s posameznimi regulatorji bližnjih držav.

Agencija je pristojna za implementiranje javnih politik, zbiranje informacij o trgih, nadzor, sankcioniranje in reševanje sporov na teh področjih. Njeni akti so dokončni in jih je moč izpodbijati izključno pred sodišči. Financira se s pristojbinami operaterjev, imetnikov licenc za frekvence in številski prostor, ponudnikov poštnih in železniških storitev ter ponudnikov televizijskih in VOD-storitev.

Agencija si prizadeva zagotavljati dostopnost in kakovost univerzalnih storitev vsem prebivalcem Slovenije po dostopnih cenah in neodvisno od geografske lokacije, učinkovito konkurenco na trgu in tekmovanje med ponudniki storitev elektronskih komunikacij in pošte. Zagotavlja in nadzira učinkovito rabo radiofrekvenčnega spektra ter številskega prostora in pravičen ter enakopraven dostop do javne železniške infrastrukture. Zavezana je tudi k zagotavljanju enakih

pogojev za delovanje izdajateljev radijskih in televizijskih programov ter ponudnikov drugih avdiovizualnih vsebin ter zagotavljanju delovanja elektronskih komunikacij in uporabe radiofrekvenčnega spektra za nudenje storitev tudi v času izrednih razmer. Ves čas si tudi prizadeva izboljševati sistem upravljanja s ciljem, da svoje naloge izvaja uspešno, učinkovito, kakovostno in v skladu z veljavno zakonodajo ter v javno korist.

Kot eden redkih konvergentnih regulatorjev v Evropski uniji s tako širokim poljem delovanja ima agencija veliko raznolikih izzivov in znatno odgovornost, a v heterogenem, kompleksnem in hitro spreminjajočem se okolju tudi nekaj prednosti. Zlasti področje elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev ter elektronskih medijev se namreč v tehnoloških in storitvenih vidikih vse bolj zlivata in prepletata, ob tem pa se pojavljajo nova vprašanja, ki jih ni več mogoče naslavljati s klasičnimi regulativnimi mehanizmi, značilnimi za eno ali drugo področje. Sodelovanje različnih področij prinaša sinergije in prihranke tudi pri regulaciji poštnih storitev in železniškega prometa.

POSŁANSTVO IN TEMELJNI CILJI

Poslanstvo agencije je zagotavljanje učinkovitega razvoja komunikacijskih omrežij in storitev v korist prebivalcev in poslovnih subjektov Slovenije, spodbujanje konkurence, zagotavljanje enakopravnega delovanja operaterjev elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev, izvajalcev poštnih storitev ter prevoznih storitev v železniškem prometu, zagotavljanje univerzalne storitve, upravljanje radijskega frekvenčnega spektra in številkega prostora, nadzorovanje vsebin radijskih, televizijskih programov in avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo ter varovanje pravic uporabnikov storitev.

Cilji agencije so ustvarjanje pogojev za ponudbo storitev po meri uporabnikov, urejen in enoten evropski trg, enake pravice državljanov Evropske unije ter spodbujanje raznolikosti elektronskih medijev. Cilji agencije so tudi spodbujanje razvoja ter uvajanje novih storitev in tehnologij za višjo kakovost življenja in razvoj gospodarstva z zagotavljanjem pogojev za nove investicije ter razvoj in krepitev radijskih in televizijskih programov ter

njihova dostopnost javnosti na katerikoli napravi, ki omogoča njihov sprejem.

Pri izvajanju svojega poslanstva agencija sledi področnim zakonom in na njihovi podlagi izdanim podzakonskim aktom, obenem pa sodeluje pri razvoju novih pristopov, skrbi za prenos dobrih praks ter obvešča pristojna ministrstva o zaznanih potrebah po prilagoditvi ureditve vprašanj iz njene pristojnosti.

ORGANIZIRANOST AGENCIJE

Sektor za regulacijo telekomunikacij opravlja naloge, ki se nanašajo na regulacijo trga elektronskih komunikacij, notifikacijo in mednarodne odnose, tehnične zadeve, oštevilčenje in mapiranje infrastrukture.

Sektor za upravljanje radiofrekvenčnega spektra opravlja naloge, ki se nanašajo na načrtovanje in upravljanje radiofrekvenčnega spektra, mednarodno koordinacijo radijskih frekvenc, izdajanje odločb o radijskih frekvencah in nadzor izvajanja določenih odločb.

Sektor za elektronske medije opravlja naloge, ki se nanašajo na regulacijo in nadzor elektronskih medijev (radio, televizija in avdiovizualne storitve na zahtevo).

Sektor za regulacijo trga železniških storitev opravlja naloge, ki se nanašajo na zagotavljanje enakopravnega dostopa do javne železniške infrastrukture ter do storitev, objektov in naprav, ki jih potrebujejo prevozniki v železniškem prometu.

Sektor za regulacijo in nadzor trga poštne storitve opravlja naloge, ki se nanašajo na zagotavljanje univerzalne poštne storitve, regulacijo trga poštne storitve ter nadzor.

Sektor za ekonomske analize opravlja naloge, ki so povezane z ekonomsko analitiko na reguliranih trgih.

Sektor za meritve in nadzor radiofrekvenčnega spektra opravlja naloge, ki se nanašajo na meritve in nadzor radiofrekvenčnega spektra ter kakovosti širokopasovnih storitev.

Sektor za nadzor operaterjev opravlja nadzor nad delovanjem operaterjev javnih komunikacijskih omrežij in izvajalcev javnih komunikacijskih storitev.

Sektor za spremljanje infrastrukturnih investicij opravlja naloge, ki se nanašajo na spremljanje in nadzor gradnje javne gospodarske infrastrukture.

Sektor za pravne zadeve opravlja splošne pravne zadeve ter rešuje medoperaterske in uporabniške spore.

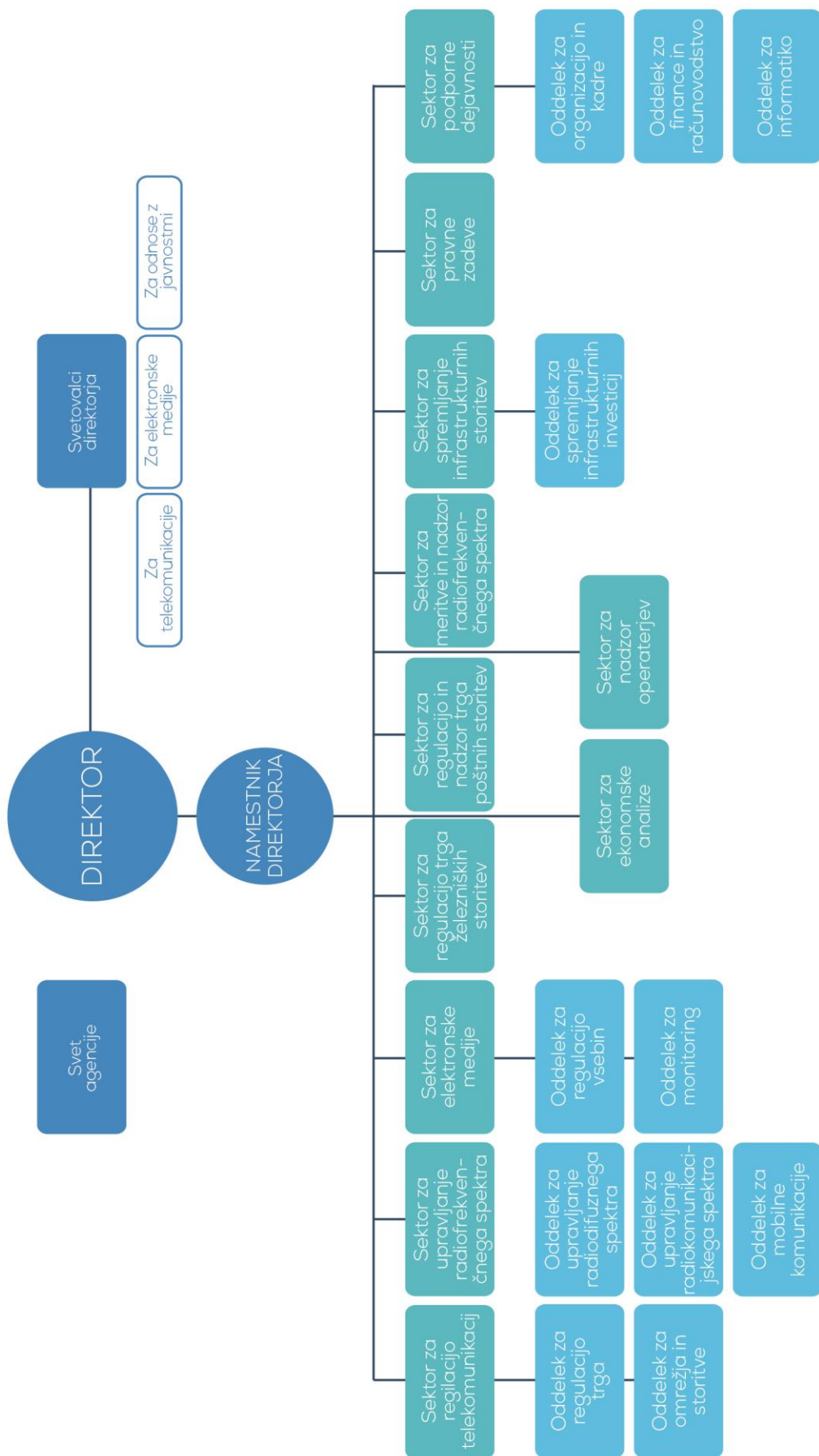
Sektor za podporne dejavnosti opravlja naloge, ki se nanašajo na organizacijo, upravljanje in razvoj kadrov, glavno pisarno in arhiv, finance in računovodstvo, informatiko ter splošne administrativno-operativne zadeve.

ORGANI AGENCIJE IN TRANSPARENTNOST NJENEGA DELOVANJA

Od leta 2014 ima agencija 11 sektorjev ter 2 organe: direktorja agencije in svet agencije. Za vodenje agencije je odgovoren direktor, ki zastopa in predstavlja agencijo, vodi njeno poslovanje ter organizira delo in je pri izvajanju pristojnosti ter regulativnih in strokovnih aktivnostih samostojen in neodvisen. Svet agencije sprejema program dela, finančni načrt in letno poročilo, daje soglasje k statutu, ki ga sprejme direktor agencije, predlaga razrešitev direktorja agencije, predlaga začasno prepoved opravljanja nalog direktorja in predčasno razrešitev članov sveta agencije.

Glede na področja dela, ki jih opravlja, ima agencija 4 resorna ministrstva, in sicer za javno upravo, kulturo, infrastrukturo ter gospodarski razvoj in tehnologijo.

Transparentnost njenega delovanja je zagotovljena s sodelovanjem agencije z javnostjo (operaterji in ponudniki storitev ter končnimi uporabniki, strokovno in splošno javnostjo pa tudi novinarji in nevladnimi institucijami), Svetom za elektronske komunikacije, Svetom za radiodifuzijo, državnimi organi in sodišči.

4 Stik z nami

Stegne 7, p. p. 418
1001 Ljubljana, Slovenija
Tel: +386 1 583 63 00
Fax: +386 1 511 11 01
E-pošta: info.box@akos-rs.si
www.akos-rs.si

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE